

Katechetický VĚSTNÍK

č. 4 Školní rok 2007/08 – prosinec

MILÝ JE PŘÍCHOD TĚCH, KDO ZVĚSTUJÍ DOBRÉ VĚCI

malé zastavení s Josefem Hrdličkou, pomocným biskupem olomouckým

Mohl byste se s námi podělit o své názory týkající se výuky náboženství či katecheze?

Už jako mladý kněz jsem objevil, že výuka náboženství (na rozdíl od matematiky, fyziky či chemie a všech dalších předmětů) umožňuje při probírání látky nejen mluvit, ale i kreslit, zpívat si, recitovat básně, připravovat různé scénky. Byly to hodiny podněcující tvořivost, fantazii, přemýšlení a radost. A to, co jsme se naučili, bylo úzce spjato s životem doma, v kostele, ve společenství s jinými (opět na rozdíl od chemie či fyziky, které byly pro mne často náročné a nudné zároveň). Bůh chce být poznáván rozumem, srdcem, všemi smysly, vším, co do nás vložil. A má to být poznání radostné a neodolatelně inspirující. Srdce dítěte je pro tento příjem „přímo stvořeno“.

Také jsem poznal, že dobře připravené, promyšlené a samozřejmě i předem promodlené chvíle výuky přinesly úspěšnou odezvu a aktivní zájem u dětí. Naopak, když jsem spoléhal, že to nějak zvládnou i bez větší přípravy, znamenalo to menší pozornost ve třídě a menší zájem o věc. Jako by děti byly od Boha vybaveny zvláštním instinktem pro přijetí či nepřijetí něčeho, co se jim hlásá. Katecheta má šanci pomáhat na cestě k Bohu. Buď tuto šanci promění, nebo ji promarní. Za nepodařenou hodinu náboženství většinou nemohou zlobící děti.

Poznal jsem sám ve vlastním svědomí kněze a učitele náboženství, že úkol katecheze nespočívá jen v tom, aby člověk předal dostatek informací o Bohu. Musíme dětem pomoci k tomu, aby získaly k Bohu živý vztah. A co víc: probudit lásku. Naučit děti základní rozmluvě s Bohem od srdce k srdci, prostými slovy je učit děkovat, chválit, žasnout, odprošovat, přimlouvat se za druhé. V této katechezi nesmí být nic nátlakového, usilovného, křečovitého. Spíš je vést, aby na to přišly samy. Pokud katechizované tomuto nenaučíme, nenaučili jsme je vlastně ničemu. A vždy platí, že ze strany vyučujícího musí jít přitom o vlastní pravdivou zažitou každodenní zkušenost lásky a víry. Bůh nechce být hlásán jinak a ani to nepřipustí.

Při obřadu žehnění katechetů se čte v církvi úryvek z Písma: „Žádný, kdo v něho věří, nebude zklamán... Jak milý je příchod těch, kdo zvěstují dobré věci...“ (Řím 10,9n). Katecheté v dnešní církvi jsou lidé, kterým nejde o prestiž ani výdělek, ale o nezištnou láskyplnou službu Boží věci. Bůh sám vidí, jaké oběti přinášejí, a zná jejich úmysly. Sám jim důvěrně odpoví. Z jeho strany „nebudou zklamáni“ ani dnes. A na svých cestách do škol a často náročného prostředí dnešního světa „je jejich příchod milý“ především v očích Toho, který jde s nimi. A to je velká odměna a útěcha.

OBSAH čísla 4/2007-08

- **Vzděláváme se**
Pavlovo mládí a vzdělání
- **Příběhů není nikdy dost**
Smysl Vánoc
- **Inspirace pro II. stupeň**
Přítomnost dobra a zla ve světě a v mém životě
- **Hry**
Trénujeme svoje smysly
- **Okénko do historie katecheze**
Jedinečné místo proroků SZ mezi vychovateli víry

PŘÍLOHY:

- **Luštěnky a pracovní listy**
Svatý Pavel o apoštolech
Adventní cesta
Radostná zpráva
Tvořivé náboženství:
Ozdoby a vločky
- **Vánoce** – program
pro „vstup do školy“
- **Alfa – Omega:**
série otázek ke stolní hře
(téma: Advent a Vánoce)

VZDĚLÁVÁME SE**📖 Pavlovo mládí a vzdělání**

Apoštol Pavel, který se narodil v Tarsu v Kilikii (*Sk 21,39; 22,3*), pocházel z židovské rodiny, jež náležela do Benjamínova kmene (*Řím 11,1*). Pavlovi rodiče, jak se zdá, patřili do střední společenské vrstvy. Svému synu totiž nepochybně umožnili vzdělání, jak to dosvědčuje úroveň jeho pozdějších listů. V Tarsu se Pavel zřejmě vyučil řemeslu „stanařství“, které později provozoval (*srov. Sk 18,3*). Lze se domnívat, že toto řemeslo již vykonával jeho otec. V židovství totiž platilo, že otec měl povinnost učit svého syna jak Tóře, tak také nějakému řemeslu (*srov. Tosefta Qid 1,11*). „Stanařství“ mohlo zahrnovat jak výrobu stanů, tak také zpracovávání kůží a zhotovování příkrývek.

Podle *Sk 22,25-29* měl Pavel římské občanství už od narození. To znamená, že zdědil od svých rodičů práva římských občanů. I když se tato informace objevuje pouze ve Skutcích apoštolů, je velmi obtížné ji zpochybnit, neboť jen *civis Romanus* se mohl dožadovat možnosti, aby jeho žaloba byla projednávána v Římě. Kdo se totiž neprávem dovolával práva římského občanství, tomu pak hrozil trest smrti (*srov. SUETONIUS, Claudius, 25*). Někdo by však mohl namítnout, že kdyby Pavel skutečně měl římské občanství, zajisté by této výsady využil i v jiných případech. Sám naopak tomu totiž uvádí: „Do žaláře jsem se dostal častěji, týráni jsem zakusil nad veškerou míru, v nebezpečí smrti jsem se octl častokrát“ (*2 Kor 11,23*). Zde je třeba ale též dodat, že nejsou známy bližší vedlejší

okolnosti těchto uvěznění. Lze i předpokládat, že Pavel chtěl vědomě snášet strádání ve vězeních při svém následování Krista. Je však nutné mít rovněž na paměti, že Pavel během svého působení opakovaně vyjevil touhu vydat se do Říma (*srov. Řím 1,13*). Odvolání se k císařskému soudu mu takto nakonec zjednálo možnost se tam dostat.

Podle svědectví Skutků apoštolů Pavel nabyt své vzdělání v Jeruzalémě. Pavlem zmíněný Gamaliel ve *Sk 22,3*, ke kterému chodil do školy, je ve *Sk 5,34* označen jako farizeus a učitel Zákona, který se těšil velké vážnosti u lidí. Jedná se o Gamaliela I., kterého je třeba odlišovat od jeho vnuka se stejným jménem, který byl možná ještě proslulejší. Gamaliel I. působil v letech 25-50 po Kr. Je mu připisován výrok: „Získej si učitele, tak se uchráníš pochyb.“ V rané židovské literatuře je vychvalováno jeho zachování Zákona a jeho přísnost mravů. Hodná pozornost je skutečnost, že text *Sk 5,34-39* líčí Gamaliela jako žida, který byl spíše nakloněn ke křesťanství. Proti historičnosti faktu, že Pavel získal své vzdělání v Jeruzalémě, bývá namítáno, že se on sám o tomto nikdy nezmiňuje a že text *Gal 1,22* vylučuje Pavlovu pobyt během jeho mládí v Jeruzalémě. Farizejské školy však nejsou dokazatelné mimo

Jeruzalém před rokem 70 po Kr., a tak je zřejmé, že obsáhlé studium Zákona (Tóry) pro učeného farizeje bylo možné absolvovat jenom v Jeruzalémě.

Lze vycházet z předpokladu, že Pavel v přiměřeném věku (tj. 15 až 20 let) absolvoval studium Zákona v Jeruzalémě, aby se tak stal učitelem Zákona. Jeho způsob výkladu Písma tuto skutečnost dosvědčuje. Používá četná pravidla zkušených interpretů Písma, která si osvojil během svého studia. K tomu patří znalost různých *midrašim* („midraš“ [tj. hledání, pátrání], židovský způsob výkladu Písma tradovaný v rabínských školách): např. o křtu generace na poušti (*1 Kor 10,1n*), o spoluputující skále (*1 Kor 10,4*), o spolupůsobení anděla při předávání Zákona na Sinaji (*Gal 3,19*), o pronásledování Izáka Izmaelem (*Gal 4,29*). U Pavla též objevíme židovské pravidlo spojování textu Tóry s textem z Proroků nebo ze Spisů (např. *Řím 4,1nn; 9,12n; 10,6nn.19-21*). Samozřejmě však nelze na základě těchto pozorování přiřadit Pavla k určité škole (např. škole Gamaliela I.).

Před studiem v Jeruzalémě prožil Pavel své mládí v Tarsu, jak na to upozorňuje jeho dobrá znalost řečtiny. On sice píše řecky, avšak způsob jeho argumentování, formulace teologie a práce s biblickým textem mají ve značné míře původ v židovství. Vliv helénismu je tedy v Pavlových listech méně zřetelný. Pavel cituje ve svých listech pouze jednou řeckého autora, a to básníka Menandra (342-290 př. Kr.): „Špatné rozhovory kazí dobré mravy“ (*1 Kor 15,33 = Thais frg. 218*). Ze způsobu Pavlovy práce s Písmem je vidět, jak je mu biblický text dobře znám. Ve svých listech cituje řeckou Bibli, tj. Septuagintu (LXX). Pavel neuvádí Starý zákon kvůli estetickým cílům, ale především proto, aby jeho poselství aktualizoval adresátům svých listů. Starozákonní texty často vytrhuje z jejich kontextu, dává jim nový význam a umísťuje je do nových souvislostí. S touto volností při používání pramenů se setkáváme nejen u Pavla, ale také u jeho současníků. Nakonec si lze všimnout, že když Pavel představuje křesťanské evangelium, nehovoří o tom, co Ježíš sdělil, ale o tom, co Starý zákon „předpovídá“ v souvislosti s hlavním bodem Ježíšova působení, tj. s jeho utrpením, smrtí a zmrtvýchvstáním.

Závěrem je možné konstatovat, že Pavlovy listy jasně dosvědčují, že jejich autor náležel dvěma kulturám, helénismu a židovství, a zároveň zřetelně poukazují na erudici jejich tvůrce, které se mu dostalo v Jeruzalémě (*srov. Sk 22,3*).

doc. Petr Mareček

Poselství katechetům

Přinášíme poselství prefekta Kongregace pro klérus, v níž kardinál Hummes povzbuzuje katechety v jejich službě.

Draží katecheté a katechetky, pokoj Pána ať je s vámi!

V tomto mém prvním roce služby v Kongregaci pro klérus, k níž patří také katechizace, bych vám chtěl poslat srdečný a bratrský pozdrav. Prosím Boha, který je dobrý a velký ve své lásce a bohatý ve svém milosrdenství, o zvláštní požehnání pro vás – katechety. Číním tak o svátku svatého Lukáše evangelisty, který přispěl stěžejním způsobem k šíření víry ve vzkříšeného Krista a k hlásání jeho království.

Chtěl bych vám především vyjádřit svůj obdiv za to, že vykonáváte v církvi službu často velmi namáhavou, kdy sloužíte výchově víry mnoha katechumenů nebo už pokřtěných, kteří jsou vám svěřeni. Ujišťuji vás o své blízkosti, bratři a sestry, působící na poli boje o víru! Tento boj často vyžaduje heroické oběti, na což vy nicméně odpovídáte s radostí a trpělivostí.

V každodenní věrnosti Bohu a člověku jste pro své farnosti opravdovým pokladem. Vy jste jedno z nadějných znamení, skrze která nás Pán nepřestává povzbuzovat a překvapovat.

Pokračujte a neustále ukazujte svou touhu stávat se učiteli, vychovateli a svědky pravdy, abyste ji zcela a věrně předávali člověku dnešní doby.

Buďte schopni posílit svou víru modlitbou, formací, láskou, abyste byli „připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje“ (1 Petr 3,15). Buďte stále radostní a horliví, aby také skrze vaši službu „byl ve všem oslavován Bůh skrze Ježíše Krista, jemuž patří sláva a vláda na věky“ (1 Petr 4,11).

Vyzývám vás, abyste se modlili a s důvěrou pěstovali vztah lásky, odevzdanosti, naslouchání a tichého přebývání s Pánem.

Ve světě, který je často bez naděje, který je vydán násilí a egoismu, je každé vaše gesto, každý váš úsměv, každé vaše slovo živým svěděctvím o tom, že Pán zvítězil nad hříchem a smrtí, je svěděctvím o tom, že láska je uskutečnitelná!

Znovu objevujte hluboké kořeny svého svěděctví víry, kterými je křest a biřmování. Syťte svou katechetickou službu chlebem silných: eucharistií.

Ukazujte Kristovu tvář všem, které potkáváte, a to velkorysostí a věrností své služby.

Kéž Duch Svatý obnoví váš život a povzbudí společenství mezi vámi.

„Kéž by současný svět mohl slyšet radostnou zvěst, po níž ve své úzkosti i naději touží, nikoliv od hlasatelů smutných, malomyslných, netrpělivých a úzkostlivých, ale od hlasatelů evangelia, jejichž život kypí horlivostí. Od těch, kteří jako první zakusili Kristovu radost a jsou ochotni nasadit i život pro hlásání Božího království a pro zakořenění a růst církve v srdci světa“ (EN 80).

Svolávám na každého z vás požehnání, které bylo tak drahé svatému Františku z Assisi: „Pán ať ti žehná a chrání tě. Ať nad tebou rozjasní svou tvář a zahrne tě svým milosrdenstvím. Ať se k tobě obrátí a naplní tě pokojem.“ A Panna Maria, hvězda evangelizace, ať vás vede, pomáhá vám a je pro vás znamením jistoty a naděje.

Vatikán, 18. října 2007

Claudio kardinál Hummes, prefekt Kongregace pro klérus

PŘÍBĚHŮ NENÍ NIKDY DOST

Smysl Vánoc

Kdysi za jednoho mrazivého Štědrého večera seděl zamyšleně muž u krbu, ve kterém plál oheň, a přemítal o významu Vánoc. „Pro Boha nemá cenu, aby se stal člověkem,“ uvažoval. „Proč by všemohoucí Bůh měl trávit čas s někým, jako jsme my? A i kdyby, proč by se chtěl narodit zrovna ve stáji? Ani nápad. Celá ta věc je úplný nesmysl. Kdyby Bůh opravdu chtěl sestoupit na zem, určitě by si našel jiný způsob.“

Náhle ho vyrušil z úvah divný zvuk přicházející z venku. Přiskočil k oknu. Venku uviděl houf sněžných hus, které divoce mávaly křídly a zoufale se plácaly v hlubokém sněhu. Byly jako omámené a pomatené. Zřejmě z vyčerpání odpadly od většího hejna směřujícího do teplejších krajín.

Muži jich bylo líto, a tak si vzal teplý kožich a vyšel ven. Pokusil se zahnat roztřesené husy do teplé garáže, ale čím víc se snažil, tím víc ptáci zmatkovali. „Kdyby tak věděli, že je

chci zachránit," pomyslel si muž. „Jak je mám přesvědčit, že to myslím pro jejich dobro?“ Tu ho napadlo: „Kdybych se aspoň na chvíli stal také sněžnou husou a mohl s nimi mluvit jejich řečí, pak by mě pochopily.“

V náhlém osvěcení si uvědomil, že je Štědrý večer. Vánoční příběh se mu najednou již nezdál nepochopitelný a nesmyslný. V duchu si představil dítě ležící v jeslích ve stáji v Betlémě. Už rozuměl vánoční záhadě: Bůh se stal jedním z nás, aby nám naší řečí mohl sdělit, že mu jde o naše dobro.

Z knihy Briana Cavanaugha „Kolík váží sněžová vločka“ vybral P. Pavel Konzbul

INSPIRACE PRO II. STUPEŇ ZŠ

Přítomnost dobra a zla ve světě a v mém životě

Návrh programu je určen pro mladé z cca 8. až 9. tř. a je jedním z témat, která na sebe volně navazují. Zabývají se sebereflexí s cílem pomoci v pochopení a přijetí sebe sama a svého místa v životě. Témata se dotknou oblastí od sebezpřijetí, životních hodnot, identity a důstojnosti člověka až k osobnímu povolání. Je vhodný do hodin náboženství i pro společenství ve farnosti.

Obsah: Zamyšlení nad tím, jaké vlivy na nás působí, jaké hodnoty nám nabízí svět kolem nás a čeho si v životě cením já; zamyšlení nad rozdílem v hodnotách a nad příčinami těchto rozdílů.

Cíl: uvědomit si, že okolo nás je mnoho vlivů dobrých i špatných, ale že je jen na mně, jak naložím se svým životem; uvědomit si, že ke svému životu musím zaujmout aktivní postoj, jinak mě to může „semlít“ (lhostejnost či nezájem už je formou zla). Vést k rozlišení, co chci, co nechci, s čím souhlasím, s čím nesouhlasím... První část tématu je zaměřena spíše na rovinu lidskou, v druhé části (kterou najdete na internetu: <http://kc.diecezezhk.cz>) se věnujeme zamyšlení nad hodnotami, které nabízí Bible.

Aktivita: Každý sám za sebe napíše nebo jinak vyjádří na jednu stranu papíru, co dobrého vnímá kolem sebe, na druhou stranu, co vnímá zlého. Po určité době se navzájem sdílíme o tom, co jsme napsali nebo vyjádřili.

Zamyšlení nad větami (formou diskuse, brainstormingu):

- 1) Dobro **okolo** mě ještě není dobro **ve mně**.
- 2) Největším nebezpečím není zlo **okolo** mě, ale zlo **ve mně** = zlo, které nechám proniknout do svého srdce, ať už pasivně nebo aktivně.

Co mají ty dvě věty společného?

Myslíte si, že jsou celé ty věty pravdivé? Co vlastně znamenají? Co znamená nechat proniknout pasivně? Co aktivně?

Příklady různých postojů vůči zlu:

- **pasivní postoj:** – lhostejnost ke zlu, nezájem = moje srdce je prázdné, není ve střehu, a proto může zlo vejít;
– pocit vzrušení = podvědomě nebo i vědomě mě to přitahuje.
- **aktivní postoj:** – pokušení vyzkoušet = např. vzít si něco, co mi nepatří, nebo drogy...

– touha po pomstě, odplatě; nastolit „spravedlnost“ = „přece to tak nenechám“, „jen ať zkusí, jaké to je“,...

Během zamyšlení a rozhovoru nad větami je cílem uvědomit si, že jsou v životě situace, kdy nelze zůstat lhostejný, „neutrální“, protože „dobro“ (dobré postoje, chování, jednání) se ve mně nevyvoří samo od sebe, a na druhou stranu je někdy zlem už „nekonání dobra“.

Co nám svět nabízí za modely, příklady?

- **Společně:** Podíváme se na ukázky časopisů, knížek apod., co je nám v nich předkládáno jako vzor, jako příklad jednání.
- **Každý sám:** Zamyslí se nad tím, co si pod slovem „dokonalost“ představuje svět (např. štíhlá postava, mít kluka, holku už ve 12 letech...) a co si představuje on sám. Svě názory a postřehy účastníci zapisují do tabulky (na papír), kde na jedné straně píší, co nám jako ideál nabízí svět okolo nás, na druhé straně to, co je ideálem podle nich osobně. (Dáme čas na zapsání postřehů.)
- **Společně:** Po chvíli společně porovnáváme hodnoty, které si mladí zapsali a které nám podle nich nabízí svět kolem nás. Vidíme, že ne všichni lidé považují za dobro a zlo to samé. Proč? Protože každý má v životě jinak srovnané hodnoty... Tomuto srovnání hodnot, priorit říkáme žebříček hodnot.
- **Každý sám:** Ke „svým“ hodnotám, které si mladí zapsali, přiřadí každý číslo podle důležitosti, kterou jim přisuzuje (1= největší hodnota).
- **Sdílení, diskuse:** Jaké hodnoty v životě vyznávám na prvním místě? Kterými hodnotami se chci řídit? Odkud se ty hodnoty berou? Existuje nějaké absolutní dobro a absolutní zlo? Je možné zůstat vždy neutrální, když někdo druhý má jinak srovnané hodnoty než já? Kdy ano? Kdy ne? Proč? (*Je dobré během diskuse zmínit existenci zákonů v každé společnosti, společenských pravidel, ale i existenci Desatera a hodnot předkládaných v Novém zákoně.*)

Závěr: Ne všechno, co okolo sebe vidím, slyším, co čtu v novinách, časopisech, co vidím v televizi, na internetu, v počítači... je dobré, správné, pravdivé. Musím se naučit být sám sebou, sám si najít ty hodnoty, které vnímám jako důležité, a za těmi si stát. Když budou v novinách psát, v televizi hlásat, ... že je normální chodit po hlavě a ne po ruku, když to tak i většina lidí bude dělat, neznamená to, že to opravdu normální je. A já musím mít dost síly říct „NE!“ Myslíte, že je to těžké? Můžeme si v tom nějak vzájemně pomoci? (námět na přemýšlení doma)

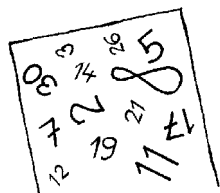
Zpracovala Helena Johnová, KC Hradec Králové

HRY

Trénujeme svoje smysly

- **Zrak**

Na papír velikosti A5 nebo A4 napíšeme čísla od jedné do třiceti. Píšeme je různě veliká do různých koutů papíru. Takto připravený papír pak rozmnožíme pro všechny žáky. Úkolem je najít a po řadě spojit všechna čísla od jedné do třiceti. Stopujeme čas. Kdo bude mít první všechno správně spojeno?

• Sluch

Děti si položí hlavu na ruce na lavici tak, aby neviděly. Popořadě vydáváme několik charakteristických zvuků. Děti mají za úkol zvuky poznat a zapamatovat si je (popř. říct také, jak šly popořadě). Zvuky: zapínání zipu, stříhání či trhání papíru, psaní křídou na tabuli, puštění vody z kohoutku, zapálení sirky, lusknutí prsty, kroky, zlomení klacíku, zvuk mobilu... (Je dobré mít připraveno vše tak, aby mohly jít zvuky plynule za sebou.)

• Hmat

Děti sedí v jedné řadě vedle sebe a mlčí. Ruce mají za zády. Prvnímu v řadě vložíme do ruky nějaký předmět. On ho podle hmatu zkusí poznat a pošle ho za zády dalšímu. Opět je úkolem poznat a zapamatovat si co nejvíce předmětů. Vhodné předměty: klíč, tužka, guma, bonbón, bloček, sáček s papírovými kapesníky..., dále co je po ruce. Pak všichni dostanou papír, na který napíší, co jim prošlo rukama.

Cílem těchto her je obdivovat, co všechno člověk umí, jaké schopnosti mu Bůh dal. Zároveň je důležité zdůraznit, že každý člověk může mít lépe vyvinutý nějaký jiný smysl. Třeba někdo, kdo špatně vidí, může naopak dobře slyšet. A také ten, kdo by neměl dobře vyvinutý žádný smysl, nebo ten, kdo je pomalejší, není osobou méně hodnotnou. Pro Boha je důležitý každý člověk.

Připravuje P. Jindřich Čoupek

VYLUŠTILI JSTE SPRÁVNĚ?

⊗ **Svatý Pavel o apoštolech:** Jednotlivá slova: Benjamin, Gamaliel, apoštol, stanař, Tarsus, Zákon, řecky. Tajenka: BLÁZNI PRO KRISTA.

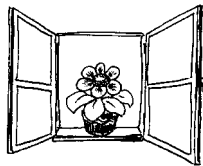
⊗ **Adventní cesta:** ... DEN ZA DNEM VSTRÍČ KRISTU.

OKÉNKO DO HISTORIE KATECHEZE

Jedinečné místo proroků Starého zákona mezi vychovateli víry

V předchozím díle našeho seriálu jsme pojednali o úloze židovských rodičů jako prvních vychovatelů víry svých dětí. Jak se postupně utvářel Izrael jako národ, objevovaly se postavy vychovatelů víry se stále vyhraněnějšími rysy a posláním. Patří k nim soudci i králové, kněží a levitové.

Jedinečné místo mezi uvedenými vychovateli víry v Izraeli však nepochybně patří osobám, které byly povolány stát se v určitém smyslu slova prominentními svědky Hospodinovy vůle. Proroci byli povoláni k tomu, aby znovu a znovu oživovali víru v Boha otců, povzbuzovali k věrnosti vůči smlouvě a vedli Izraele po Hospodinových stezkách (*svov. Dt 10,12-13*). Byli to lidé, kteří se stali Hospodinovými mluvčími pro své současníky. Je zajímavé, že prorocké povolání nemělo nic společného s přirozenými lidskými touhami či sklony. První reakcí povolání bylo obvykle odmítnutí; dotyčný se vmlouval, zpěčoval či se pokoušel utéci, dokud ho nepřemohla Boží moc, takže se cítil jakoby sveden, podmaněn. Dokladem jsou četné postavy proroků počínaje Mojžíšem (*Ex 3,11-4,17; Nm 22,18; 38*) přes Jeremiáše, Amose až k Ezechielovi. Dále si můžeme všimnout, že proroci nemají nějaké společné povahové rysy: Jsou mezi nimi typy vůdčí a velkorysé jako Izaiáš (*Iz 6,8*), ale

i typy neprůbojně a citlivě jako Jeremiáš (*Jer 1,6*), osobnosti náchylné k umíněnosti jako Jonáš, který se urputně snaží před Bohem utéci; najdeme mezi nimi osoby povolné a poslušné jako Amos, který se snaží poctivě dostat svému úkolu (*Am 7,10-17*); osoby prudké až k pomstě ve jménu Božím jako Eliáš; osoby přízpusobivé vzhledem k měnícím se okolnostem jako např. Elizeus (*2 Král 6,31; 13,14*).

Prorok si náhle či postupně uvědomuje nezbytnost zasvětit celý život Boží službě, často až k sebeobětování. Uvědomuje si morální povinnost přijmout toto heroické povolání, protože cítí, že pochází bezprostředně od Boha a tomu nelze trvale vzdorovat. Navíc prorok cítí, že jeho povolání je zvláštní, specifické, jedinečné. Identitu biblických proroků objevíme v knize proroka Ezechiela (*Ez 3,16-18*), který obsahuje dva důležité prvky: prorok je člověkem slova a též člověkem činu. Prorok jako posel vyřizuje národu nebo jednotlivci, co mu Hospodin uložil. Působí prostřednictvím některých úkonů, které mají charakter symbolického jednání (*např. Jer 19,1.11; Jer 27,2; Jer 16,2*).

V čem spočívá výchova víry Izraele ze strany proroků? Můžeme říci, že proroci především zvěstují Boží poselství své době, a to v podobě napomenutí a varování, nebo v podobě útěchy a povzbuzení. Působení proroků lze chápat jako charisma, které je důležité pro každou společnost jako protikladný pól vůči úřadu. Je zřejmé, že mezi těmito póly existuje napětí, že kritické charisma je a vždy bude pocíťováno jako něco nepříjemného. A přece působí takové charisma v každé společnosti pozitivně, obrodně. V církvi můžeme nalézt takové podněty u řady vychovatelů, kteří byli často iniciátoři „prorockého hnutí“ ve své době, ať už byli později prohlášeni za svaté či nikoli.

doc. Ludvík Dřimal

POSLEDNÍ SLOVO MAJÍ DĚTI

- ☉ „Otec vyhlížel návrat svého maratónského syna.“
- ☉ „Jakým jazykem byl napsaný Starý zákon?“
Odpověď: „Anglicky.“ *z Golčova Jeníkova*
- ☉ Modlitba dítěte: „Pane Ježíši, prosím Tě, ať se všichni zemřelí dostaví do nebe!“ *z Brna-Líšně*
- ☉ Z modlitby Zdravas Královno: „...v tomto zrzavém údolí...“ *z Bohdalova*

© Biskupství brněnské, Katechetické centrum, Petrov 8, 601 43 Brno
tel. 543 235 030, kl. 227, 247 nebo 257, e-mail: kc.brno@biskupstvi.cz
<http://kc.biskupstvi.cz>

Evidenční číslo periodického tisku: MK ČR E 12332.

Zpracování: Mgr. Marie Špačková, Mgr. Jitka Šebková, Iva Fukalová.
Jazyková korektura: RNDr. Josef Gerbrich.

S církevním schválením brněnského biskupa Mons. ThLic. Vojtěcha Cikrleho
čj. Ep/680/03 z 9. 6. 2003.

Vychází 9× do roka (během školního roku). Toto číslo bylo dáno do tisku 12. 11. 2007.